

ŠLECHTA A PÉČE O CHUDÉ V ČECHÁCH 1848-1914

Tatjana Tönsmeier

České šlechtě zůstaly i po revoluci její velké statky se správou zaměřenou na zisk. Díky nim si mohla i po zrušení svých privilegií udržet lokálně ukotvenou formu vlády. Jednou z praktik, kterých přitom využívala, byla dobročinnost. Na příkladu Černínské nadace pro chudé je možné ukázat, že „laskavé dary“ byly především v případě bývalých zaměstnanců hraběcích statků udělovány tehdy, pokud se ukázalo, že tito jsou stejně loajální jako potřební. Jako mocenský instrument byla opatření zaměřena na individualizaci a odstranění anonymity, aby mohlo dojít k přeměně ekonomických, resp. právních vazeb v afektivní. Pro místní chudé to znamenalo, že své potřeby museli vyjednat buď s komunálními nebo s hraběcími zařízeními. Jejich pozice pak měla nejvíc nadějí, pokud se jim podařilo „využít“ úřadů k prosazení svých zájmů u hraběcí nadace pro chudé.